

Ikäihmisen

suun terveydenhoito

1

x:\ar\kalvot\ikäihmisten kampanja, hoitohenk./SK 1.12.2002

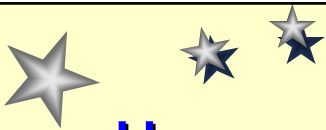
Miksi suun terveys ja puhtaus on tärkeää erityisesti ikäihmisille?

- Suusairauksien ja yleissairauksien välinen yhteys!
- Hammas- ja suusairauksien ehkäisy mahdollista
- Jo syntyneiden vaurioiden parantaminen
- Sosiaaliset suhteet
- Yleinen hyvinvointi

2

x:\ar\kalvot\ikäihmisten kampanja, hoitohenk./SK 1.12.2002

Hammaslääkärin tutkimus laitoshoidon alussa

- suun ja hampaiden hoito osaksi hoitosuunnitelmaa
- minimivaatimus tulehdusten hoito, myös piilevien
- suuoireet, kuiva suu
- lääkkeiden haittavaikutukset
- purentakyky
- hammaslääkärin konsultaatio lääkärin kanssa yleissairauksien yhteydessä

3

x:\ar\kalvo\ikähämisten kampanja, hoitoenk./SK 1.12.2002

lentulehdukset

- Ensi oire verenvuoto ikenistä
- Bakteerit kasvavat ikenen ja hampaan väliin
- Hampaiden kiinnitys tuhoutuu
- Ehkäisy: Puhdista hampaiden ja ikenien rajakohdat hyvin
- Hammaskiven poisto hammaslääkärissä tai suuhygienistillä
- Vaikeissa tapauksissa bakteeriviljely ja hoito sen tuloksen mukaisesti

4

x:\ar\kalvo\ikähämisten kampanja, hoitoenk./SK 1.12.2002

Hampaiden reikiintyminen eli karies

- Ravinnon sisältämästä sokerista bakteerit muodostavat aineenvaihduntatuotteenaan happoja, jotka syövyttävät hampaan pintaa (happohyökkäys), ja hampaat reikiintyvät.
- Sylki suojaa hampaita ja estää reikiintymistä. Kun syljen erityös on vähentynyt, esim. lääkityksen vuoksi, reikiintymisen riski on suurempi.

5

Hampaiden reikiintyminen eli karies

- Ienrajat!
- Hampaiden harjaus päivittäin fluorihammastahnalla, plakin poisto
- Monipuoliset ja säännölliset ateriat
- Napostelua varottava!

6

Suun limakalvosairaudet

- Mekaaniset, kemialliset ja mikrobiärsykkeet
- Vaahtoamaton hammastahna on aralle suulle hellävarainen.
- Limakalvon tulehtuminen proteesin alla, tavallisesti bakteerien ja sienien aiheuttama sekainfektio
- Proteesien puhdistaminen päivittäin!
- Säilytys yön yli kuivana ilmassa rasiassa!
- Limakalvojen seuranta
- Syövän esiasteiden diagnosointi

7

x:\ar\kalvo\läähmissen kampanja, hoitoenk./SK 1.12.2002

Syljen suojelevat tehtävät

- Huuhtelu, limakalvojen kostutus
- Liukastava vaikutus: suojaa limakalvo-
vaurioilta, auttaa nielemisessä ja puhumisessa
- Mikrobeja estävä vaikutus: suojelee hampaita
ja limakalvoja bakteereilta, viruksilta ja sieniltä,
estää taudinaiheuttajien tunkeutumista
elimistöön
- Puskurivaikutus
- Veren hyytymistä nopeuttava vaikutus

8

x:\ar\kalvo\läähmissen kampanja, hoitoenk./SK 1.12.2002

Kuivan suun ongelmat

- Reikiintyminen
- Painohaavat proteeseista
- Puhumis- ja nielemisvaikeudet

- Usein toistuva purskuttelu vedellä
- Pureskelu
- Syljenkorvikkeet
- Fluorivalmisteet ja ksylitoli (hampaallisilla)

9

Tavallisimpia syljeneritystä vähentäviä lääkkeitä:

- verenpainelääkkeet
- nesteenpoistolääkkeet
- allergialääkkeet
- masennuslääkkeet
- rauhoittavat lääkkeet
- unilääkkeet
- Parkinsonin taudin lääkkeet

10

Hammasproteesiongelmat

- hankaavat proteesit - suun haavat
- suutulehdus, suun kuivuus
- korjaustarve, suu muuttunut proteesin teon jälkeen
- suupielihaavaumat - sienitulehdus, madaltunut purenta
- omien tukihampaiden kunto
- vain hammaslääkärillä oikeus tehdä ja korjata osaproteeseja

11

Hampaisiin ja suuhun liittyvien ongelmien tunnistaminen

- Syö huonosti?
- On rauhaton ja tuskainen?
- Välttelee muiden seuraa?

12

Kuka huolehtii ikäihmisten suuhygieniasta?

- Ikäihmiselle hampaiden ja proteesien huolellinen puhdistaminen voi olla ylivoimaisen hankalaa

- * tietotaito
- * motoriikka
- * lihasvoima
- * näkökyky

13

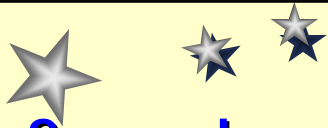
Kuka huolehtii ikäihmisten suuhygieniasta?

- Hoitohenkilöstön apu/vastuuhenkilö?

Ennaltaehkäisy on hammas- ja suusairauksien halvin ja helpoin hoitomuoto.

14

Suun, hampaiston ja proteesien puhdistaminen

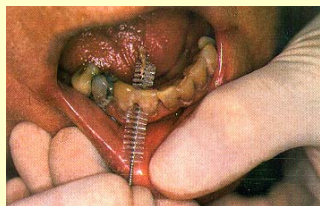
- Kannusta ikäihmisiä omatoimiseen hampaiston ja suun hoitoon!
- Puhdista kahdesti päivässä
- Ole aina varovainen ja hienotunteinen auttaessasi
- Suun kostuttaminen pitkin päivää

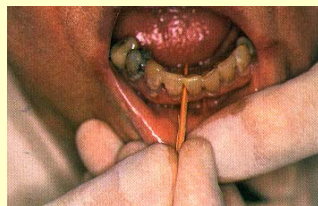
15

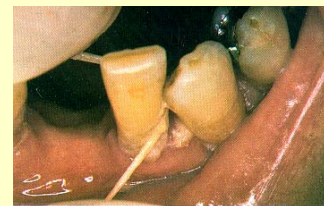
Hammasvälien puhdistaminen tärkeää!

hammasväliharja

hammastikku

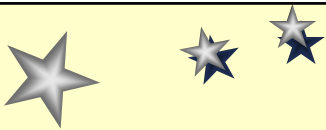

hammaslanka

***Hammassairaudet
alkavat hammasväleistä!***

16

kokoproteesin
harjaus

osaproteesin
harjaus

limakalvojen
puhdistaminen

Proteesit yöksi pois käytöstä -> limakalvot
pysyvät terveinä
Säilytys yön yli kuivana ilmassa rasiassa!
Proteesien säilytysastian pesu päivittäin

17

x:\ar\kalvot\käähmittien kampanja, hoitoenk./SK 1.12.2002

Säännöllinen hammaslääkärin tutkimus ja hoito

- auttaa pitämään suun terveenä
- ehkäisevä hoito tehoaa
- vauriot hoitoon varhain
- piilevät tulehdukset hoitoon
- kustannukset pienemmät säännöllisessä hoidossa

*Vointi on sitä parempi, mitä
terveemmät hampaat ja suu ovat!*

18

x:\ar\kalvot\käähmittien kampanja, hoitoenk./SK 1.12.2002

KELA-korvauksista

Suomen Hammaslääkäriliitto
Finlands Tandläkarförbund

Sairausvakuutus korvaa hammashoitoa yksityishammaslääkärillä

Rintamaveteraaneille

- 100 % *) tutkimuksesta ja ehkäisevästä hoidosta sekä protetiikan kliinisestä työstä
- 60 % *) muusta hoidosta
- 50 % *) protetiikan teknisestä työstä

Kaikille

- 60 % *) muusta hammashoidosta paitsi oikomishoidosta, proteesihoidosta ja hammasteknisistä kustannuksista. Tutkimus korvataan kerran vuodessa.

*) Kelan vahvistamista taksoista, jotka ovat yleensä pienemmät kuin todelliset hoitokustannukset

19

x:\ar\kalvo\lääkäriliiton kampanja, hoitohenk./SK 1.12.2002

Veteraanien hammashoito terveyskeskuksessa

Suomen Hammaslääkäriliitto
Finlands Tandläkarförbund

Terveyskeskuksessa suoritetusta hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta ja protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä ei veteraaneilta peritä maksua. Muusta hammassairauden hoidosta peritään terveyskeskuksen maksuasetuksen mukaiset maksut. Laboratoriokustannukset tulevat kokonaan itse maksettaviksi.

20

x:\ar\kalvo\lääkäriliiton kampanja, hoitohenk./SK 1.12.2002